

Redakcja naukowa
Katarzyna Maj-Serwatka

Fragment książki
materiał promocyjny

System podatkowy w Polsce

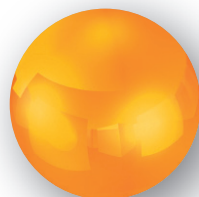
WYBRANE
PROBLEMY

Opodatkowanie działalności gospodarczej, unikanie
podwójnego opodatkowania, raportowanie niefinansowe,
preferencje podatkowe.

[print](#) [pdf](#) [epub](#) [mobi](#)

 edu-Libri

System podatkowy w Polsce

**WYBRANE
PROBLEMY**

Autorzy:

Natalia Bąk **4**

Michał Bractawski **2**

Patrycja Kudela **5**

Jan Sobuś **1**

Zuzanna Krzyżak **3**

Redakcja naukowa
Katarzyna Maj-Serwatka

System podatkowy w Polsce

WYBRANE
PROBLEMY

e.edu-Libri

Kraków-Legionowo
wrzesień 2025

© edu-Libri s.c. 2025

Redakcja merytoryczna i korekta: Danuta Kamińska-Hass

Projekt okładki i stron tytułowych: GRAFOS

Ilustracja na okładce:

Recenzent

dr Anna Wichowska, UWM w Olsztynie

**Publikacja została sfinansowana ze środków subwencji przyznanej Uniwersytetowi
Ekonomicznemu w Krakowie**

Wydawnictwo edu-Libri
ul. Zalesie 15, 30-384 Kraków
e-mail: edu-libri@edu-libri.pl

Skład i łamanie: GRAFOS
Druk i oprawa: OSDW Azymut Sp. z o.o.
Łódź ul. Senatorska 31

ISBN (druk) 978-83-68441-15-4
ISBN e-book (PDF) 978-83-68441-16-1
ISBN e-book (epub) 978-83-68441-17-2
ISBN e-book (mobi) 978-83-68441-18-3

Spis treści

Wstęp (<i>Katarzyna Maj-Serwatka</i>)	7
Rozdział 1. Wybrane problemy opodatkowania działalności gospodarczej lekarzy w orzecznictwie i praktyce interpretacyjnej (<i>Jan Sobuś</i>)	10
1.1. Wprowadzenie	10
1.2. Formy opodatkowania działalności gospodarczej prowadzonej przez lekarzy	12
1.3. Wybrane podatki pośrednie i majątkowe w działalności gospodarczej wykonywanej przez lekarza	21
1.4. Opodatkowanie działalności gospodarczej lekarza w świetle orzecznictwa i indywidualnych interpretacji podatkowych – wybrane zagadnienia	24
1.5. Podsumowanie	29
Rozdział 2. Mechanizm dostosowywania cen na granicach jako wyzwanie w obszarze raportowania niefinansowego (<i>Michał Braclawski</i>)	32
2.1. Wprowadzenie	32
2.2. Ewolucja podstaw prawnych raportowania niefinansowego	33
2.3. Charakterystyka filarów raportowania niefinansowego	39
2.4. Mechanizm dostosowywania cen na granicach – nowe wyzwanie fiskalne w obszarze raportowanie środowiskowego	49
2.5. Podsumowanie	53
Rozdział 3. Optymalizacja podatkowa a unikanie opodatkowania w świetle klauzuli GAAR w polskim systemie prawnym (<i>Zuzanna Krzyżak</i>)	55
3.1. Wprowadzenie	55
3.2. Geneza powstania klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania w Polsce i jej kształt normatywny	56
3.3. Klauzula przeciwko unikaniu opodatkowania w świetle polskiego orzecznictwa ..	62
3.4. Podsumowanie	75
Rozdział 4. Umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania – identyfikacja problemów w zakresie stosowania na gruncie teorii i praktyki (<i>Natalia Bąk</i>)	77
4.1. Wprowadzenie	77
4.1. Ramy teoretyczne i prawne umów o unikaniu podwójnego opodatkowania w kontekście polskiego prawa	79
4.2. Analiza podstawowych założeń Konwencji MLI i ich oddziaływania na polskie umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania	84
4.3. Rezydencja podatkowa w świetle umów o unikaniu podwójnego opodatkowania ...	88

4.4. Analiza interpretacji indywidualnych w zakresie stosowania umów o unikaniu podwójnego opodatkowania	92
4.5. Podsumowanie	98
Rozdział 5. Wpływ ulg podatkowych na wydajność fiskalną podatku dochodowego od osób fizycznych w Polsce w latach 2020-2023 (<i>Patrycja Kudela</i>)	100
5.1. Wprowadzenie	100
5.2. Funkcje podatków	101
5.3. Ulgi podatkowe jako element konstrukcji podatku	104
5.4. Analiza wpływu ulg podatkowych w podatku dochodowym od osób fizycznych na jego wydajność fiskalną w latach 2020–2023	107
5.5. Podsumowanie	115
Bibliografia	116
Spis tabel	124
Spis rysunków	126

Wstęp

Zmiany zachodzące w życiu społeczno-gospodarczym są wyzwaniem zarówno dla rządów poszczególnych państwa, jak i instytucji i organizacji międzynarodowych. Źródłem wyzwań są m.in. sytuacja geopolityczna, zmiany klimatu, rozwój cyfryzacji i nowych technologii. W ich następstwie dynamicznie zmienia się sytuacja makroekonomiczna, co z kolei wymusza konieczność podejmowania trudnych decyzji w celu dostosowywania gospodarek narodowych do nowych warunków funkcjonowania. W konsekwencji pojawia się konieczność zmian w obszarze zarządzania państwem w kontekście bezpieczeństwa, klimatu, cyfryzacji czy wreszcie finansów publicznych. Ostatni z wymienionych obszarów wydaje się być jednak najważniejszy, gdyż to właśnie stan finansów publicznych przesądza o możliwościach działania państwa i realizowania przez nie zadań publicznych. Skuteczne wypełnianie funkcji i powinności przez państwo wymaga zapewnienia dochodów publicznych na odpowiednim poziomie. Stąd istotne jest sprawne funkcjonowanie systemu podatkowego rozumianego jako zbiór przepisów prawnych i instytucji finansowych umożliwiających równoczesne funkcjonowanie różnych podatków w obrębie danego państwa w sposób spójny prawnie i ekonomicznie. Jednak coraz bardziej skomplikowane stosunki społeczno-gospodarcze i postępujące procesy integracji i współpracy międzynarodowej powodują, że celem polityki podatkowej państwa jest już nie tylko zapewnienie dochodów budżetowych na odpowiednim poziomie, ale również zapewnienie sprawnego funkcjonowania jednolitego rynku i skutecznego opodatkowania w Unii Europejskiej. W szczególności wydarzenia początku trzeciej dekady XXI wieku istotnie zmieniły warunki funkcjonowania państw w zglobalizowanym świecie, zwłaszcza biorąc pod uwagę wzrost długu publicznego przy jednoczesnej potrzebie zapewnienia zrównoważonego rozwoju.

Niniejsza publikacja została poświęcona wybranym zagadnieniom z obszaru systemu podatkowego. Szczególne miejsce zajmują w niej współczesne wyzwania dotyczące polityki podatkowej państwa w zakresie wybranych źródeł dochodowych oraz unikania podwójnego opodatkowania, a także zagadnienia dotyczące opodatkowania określonych rodzajów działalności gospodarczej. W monografii podjęto także problematykę podatków w kontekście raportowania niefinansowego. Mono-

grafia składa z pięciu rozdziałów przygotowanych przez Studentów Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie należących do Koła Naukowego „Finanse i podatki”.

Rozdział pierwszy – *Wybrane problemy opodatkowania działalności gospodarczej lekarzy w orzecznictwie i praktyce interpretacyjnej*, otwierający monografię stanowi pogłębioną analizę problemów interpretacyjnych i rozbieżności w stosowaniu prawa podatkowego, które mogą mieć istotny wpływ na bezpieczeństwo i stabilność podatkową lekarzy wykonujących zawód w formie jednoosobowej działalności gospodarczej. Rozważania obejmują również formy opodatkowania podatkiem dochodowym, specyfikę opodatkowania usług medycznych podatkiem od towarów i usług (VAT), jak również praktyczne problemy związane z podatkiem od nieruchomości w kontekście działalności gospodarczej lekarzy. Autor omawia zarówno regulacje prawne, ze szczególnym uwzględnieniem zmian wprowadzonych w ramach tzw. Polskiego Ładu, jak i praktykę interpretacyjną Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej oraz orzecznictwa sądów administracyjnych. Szczególną wartością rozdziału jest wskazanie na brak jednolitości interpretacyjnej przepisów podatkowych oraz potencjalnych konsekwencji tej niepewności prawnej. W ostatniej części rozdziału zawarto ważne rekomendacje i wnioski dla polityki podatkowej państwa.

W rozdziale drugim monografii podjęto aktualną i istotną tematykę odnoszącą się do wprowadzenia nowego narzędzia unijnej polityki klimatycznej, jakim jest mechanizm dostosowywania cen na granicach (CBAM) w kontekście raportowania niefinansowego ESG. W pierwszej części rozdziału Autor przedstawiono etapy wprowadzania przepisów prawnych dotyczących niefinansowego raportowania ESG w przedsiębiorstwach w Unii Europejskiej oraz w Polsce. W kolejnej części zawarto pogłębioną analizę trzech filarów ESG, wzbogacając ją o ciekawe, współczesne polskie przykłady dobrych praktyk w tym zakresie. Całość wieńczy omówienie pozytywnych i negatywnych skutków fiskalnych i handlowych CBAM dla gospodarki Polski.

Rozdział trzeci zawiera wieloaspektową analizę funkcjonowania klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania GAAR w polskim systemie prawnym. Zastosowanie klauzuli przeciwko unikaniu opodatkowania, mimo iż ma na celu zapewnienie sprawiedliwości podatkowej i ochrony interesów fiskalnych państwa, niesie za sobą ryzyko dla pewności bezpieczeństwa obrotu gospodarczego. Omówiono jej genezę, konstrukcję prawną oraz praktyczne stosowanie przez polskie organy podatkowe i sądy administracyjne. Część badawczą artykułu stanowi obszerna analiza najnowszego orzecznictwa w zakresie podejmowanego zagadnienia. Przeprowadzone analizy pozwoliły na sformułowanie wniosków na temat skuteczności klauzuli GAAR.

Rozdział czwarty – *Umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania – identyfikacja problemów w zakresie stosowania na gruncie teorii i praktyki*, nawiązuje do rozważań zawartych w rozdziale trzecim. Podjęto w nim próbę systematyzacji podstaw

prawnych umów o unikaniu podwójnego opodatkowania (z uwzględnieniem Konwencji MLI). Następnie przedstawiono definicję rezydencji podatkowej wraz z identyfikacją problemów interpretacyjnych mogących skutkować podwójnym opodatkowaniem. W części empirycznej zawarto przegląd wybranych interpretacji indywidualnych. Rozdział kończy podsumowanie, w którym zawarto najważniejsze wnioski płynące z przeprowadzonych analiz.

W rozdziale piątym poruszono zagadnienie ulg podatkowych i ich wpływu na wydajność fiskalną podatku dochodowego od osób fizycznych w Polsce. W pierwszej części rozdziału przedstawiono funkcje podatków. W dalszej kolejności omówiono istotę ulg podatkowych jako elementu konstrukcji podatku oraz przedstawiono wybrane regulacje prawa podatkowego w zakresie PIT, zwłaszcza w kontekście stosowania ulg i zwolnień. W części badawczej rozdziału przeprowadzono analizę wpływu ulg podatkowych w podatku dochodowym od osób fizycznych na jego wydajność fiskalną w latach 2020–2023, badając m.in. obciążenie dochodu brutto odliczeniami od dochodu oraz odliczeniami od podatku. Rozdział kończy się podsumowaniem zawierające najważniejsze wnioski płynące z przeprowadzonych analiz.

Na zakończenie pragnę podziękować Panu Prof. dr. hab. Sławomirowi Śmiechowi – Prorektorowi ds. Nauki, za pomoc w wydaniu niniejszej monografii. Ponadto szczególne podziękowania należą się Recenzentce – dr Annie Wichowskiej z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, która zawsze chętnie służy nam swoją wiedzą i życzliwością, wspierając naukowe aspiracje Studentów.

Katarzyna Maj-Serwatka

W monografii podjęto problematykę sprawności polskiego systemu podatkowego. Szczególne miejsce poświęcono wyzwaniom związanym ze zmianami przepisów prawa podatkowego, wynikającym z coraz bardziej złożonych uwarunkowań społeczno-gospodarczych oraz postępujących procesów integracji i współpracy międzynarodowej. Zjawiska te wymagają jednoczesnego zapewnienia spójnego – zarówno pod względem prawnym, jak i ekonomicznym – funkcjonowania systemu podatkowego w ramach państwa.

W publikacji omówiono politykę podatkową państwa w zakresie wybranych źródeł dochodów, a także przedstawiono niektóre zagadnienia dotyczące unikania opodatkowania. Osobne rozdziały poświęcono opodatkowaniu określonych rodzajów działalności gospodarczej oraz problematyce podatków w kontekście raportowania niefinansowego.

Autorami poszczególnych rozdziałów są studenci Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie należący do Koła Naukowego „Finanse i Podatki”. Redakcji naukowej monografii podjęła się dr Katarzyna Maj-Serwatka – doświadczona badaczka z Katedry Finansów Publicznych Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

www.edu-libri.pl

Wydawnictwo edu-Libri jest oficyną wydawniczą publikacji naukowych i edukacyjnych.

Współpracujemy z profesjonalnymi redaktorami merytorycznymi i technicznymi z dużym doświadczeniem w przygotowywaniu publikacji specjalistycznych. Stawiamy na jakość łączoną z nowoczesnością, a najważniejsze dla nas są przyjemność współtworzenia i satysfakcja z dobrze wykonanego zadania.

Nasze publikacje (drukowane i elektroniczne) są dostępne w księgarniach stacjonarnych i internetowych oraz w czytelnich on-line ibuk.pl, osbi.pl i nasbi.pl - szczególnie na stronie wydawnictwa.

ISBN 978-83-68441-15-4

9 788368 441154